

Bożena BEDNAREK-MICHALSKA
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Biblioteka Uniwersytecka

OTWARTE ZASOBY NAUKOWE I EDUKACYJNE NA UNIWERSYTECIE MIKOŁAJA KOPERNIKA

Autorka opisuje nowe inicjatywy edukacyjne powstające na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, ich zakres i rozwiązania technologiczne oraz zastosowane metody. Podkreśla nowe trendy, jakie pojawiają się w polskim szkolnictwie wyższym, opisuje niestandardowe formy przekazywania wiedzy i rozwiązań prawnych, otwierania zasobów wytwarzanych w ramach uczelni.

Wstęp

W 2012 roku Uniwersytet Mikołaja Kopernika (UMK) przyspieszył zmiany związane z budowaniem otwartych zasobów elektronicznych. Dzięki działaniom Uniwersyteckiego Centrum Nowoczesnych Technologii Nauczania (UCNTN) powstał planowany od dawna Portal Edukacyjny UMK (<http://portal.umk.pl>¹), który oprócz ważnych informacji przeznaczonych dla kandydatów i studentów ma część poświęconą w całości otwartym zasobom edukacyjnym (OZE).

W ramach tego przedsięwzięcia we współpracy z Biblioteką Uniwersytecką i Wydawnictwem UMK upowszechniane są prace naukowe, czasopisma, kursy e-learningowe, webinaria, materiały konferencyjne, wykłady filmowane, zasoby zdigitalizowane dziedzictwa kulturalnego i inne materiały przydatne w procesie zarówno badawczym, jak i edukacyjnym. Portal ten ma za zadanie tworzyć konglomerat zasobów wspomagających badania, nauczanie (szczególnie na odległość) oraz rozległą wymianę wiedzy.

¹ Wszystkie odwołania do stron WWW w tym artykule mają datę dostępu 30.01.2013 r.

Rys. 1. Logo Portalu Edukacyjnego UMK

Dzięki UCNTN pracownicy naukowcy i bibliotekarze mają na UMK zapewnione: warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych o charakterze eksperymentalnym z wykorzystaniem najnowszych technologii informatycznych, sprzęt oraz oprogramowanie umożliwiające realizację zajęć w trybie zdalnym, realizację nagrań wideo oraz transmisji internetowych za pośrednictwem systemu Uniwersyteckiej Telewizji Internetowej (<http://tv.umk.pl/>), profesjonalne studio nagrań TV, prowadzenie szkoleń dla pracowników Uniwersytetu dotyczących nowoczesnych technologii informacyjnych, pomoc przy projektowaniu, tworzeniu oraz publikowaniu multi-medialnych materiałów dydaktycznych w formie e-learningowej, szeroko rozumiane wsparcie techniczne oraz doradztwo.

Rys. 2. Siedziba studia nagraniowego UMK

Zarówno władze uczelni, jak i pracownicy coraz częściej upowszechniają swoje prace w Internecie i stosują otwarte licencje Creative Commons (CC), tak by można było z ich utworów korzystać szerzej niż do tej pory. Na uczelni od lat prowadzi się

debaty i rozmowy, organizuje cykliczne konferencje, publikuje artykuły na temat swobodnego upowszechniania zasobów nauki, edukuje pracowników i studentów.

Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu, tworząc w 2004 roku Kujawsko-Pomorską Bibliotekę Cyfrową (<http://kpbc.umk.pl/dlibra>), a potem w 2012 roku repozytorium prac naukowych RUM@K (<http://repozytorium.umk.pl/>), miała na względzie przede wszystkim realizowanie popularnej na świecie idei Open Access (OA) i stosowania metod wypracowanych przez światowy ruch naukowców oraz bibliotekarzy. Biblioteka organizuje także rokrocznie Tydzień Otwartej Nauki (Open Access Week), który ma na celu promocję idei otwartości.

Otwarte zasoby naukowe czy edukacyjne powstają na całym świecie, jest ich coraz więcej i są coraz lepszej jakości, wspierają je takie organizacje, jak ONZ, UNESCO, OECD, Komisja Europejska (KE) czy Bank Światowy. Każdy może z nich skorzystać i samodzielnie poszerzać zakres swojej wiedzy oraz swoich kompetencji. UMK nie jest tu oczywiście liderem, ale wpisuje się powoli w ten trend, który został wyraźnie wpisany w politykę Unii Europejskiej i odpowiada na jej lipcowe rekomendacje: „Zalecenia Komisji z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie dostępu do informacji naukowej oraz jej ochrony (2012/417/UE)”². Komisja zaleca, by kraje UE określiły jasne strategie rozpowszechniania i otwartego dostępu do wyników badań naukowych uzyskanych w wyniku finansowania ze środków publicznych.

Otwieranie zasobów nie jest procesem bezbolesnym, generuje wiele pytań i niepokoi pracowników naukowych. Z jednej strony słyszą oni o komercjalizacji wyników badań i zarabianiu dla swojego pracodawcy, a z drugiej o otwartości i transparentności – trudno im zatem wyważyć, co i kiedy jest ważne oraz dla kogo i w jakim zakresie. Szczególnie jest to trudne, kiedy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) oraz uczelnie nie mają jasno określonych strategii wobec tych wyzwań i dopiero nad nimi pracują. Debata zatem musi być trudna, a decyzje czasem są niejednoznaczne. Widać to po konsultacjach społecznych Ministra Administracji i Cyfryzacji dotyczących projektu otwierania zasobów publicznych (<https://mac.gov.pl/taxonomy/term/69>).

² Europa.eu – Press releases database: Dane naukowe: otwarty dostęp do wyników badań przyczyni się do zwiększenia potencjału innowacyjnego Europy (IP/12/790), [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-790_pl.htm

Kursy i wykłady otwarte

Pracownicy UMK od wielu lat tworzą różne tematycznie kursy umieszczane na platformie Moodle, które wspomagają edukację oraz upowszechniają wiedzę nie tylko w ramach uczelni, lecz także i poza nią. Wiele z nich jest otwartych do wykorzystania powtórnego, tak jak np. „Maszyny do liczenia – co po nich pozostało?”, filmowany wykład prof. Macieja Sysły (<http://tv.umk.pl/#channel=4,movie=240>), czy kurs otwarty „Praca z grafiką cyfrową na potrzeby e-learningu”, opracowany przez Ryszarda Chrystyniaka (<https://moodle.umk.pl/OtwarteZasobv/course/view.php?id=11>).

PORTAL EDUKACYJNY UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Kandydaci na studia | Studenci i doktoranci | Otwarte zasoby edukacyjne | Uniwersytet przez całe życie

szukaj:

Otwarte filmy edukacyjne

Kerry Rice
Status of Online Education in the U.S.

The Future of Education?

- Education as a fundamental right
- Lifelong learning
- Evolution of innovation
- Increased productivity and efficiency
- Emerging self-support models
- Validation of DIY learning
- Changing role of the teacher
- Learning networks organized by interest rather than location
- Joint degrees and global partnerships

Kursy e-learningowe

Niepełnosprawni w XXI wieku

Jak zaakceptować swoją niepełnosprawność i jak radzić sobie z nią w XXI wieku? To temat pięciu wykładów dostępnych na platformie zdalnego nauczania. O swoich przeżyciach i doświadczeniach opowiadają Janina Ochojska - założycielka Polskiej Akcji humanitarnej, Paweł Wdówicki - kierownik Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UW i Łukasz Żelechowski - informatyk i podróżnik.

Biznes akademicki - Twoja szansa na rozwój

Kurs "Biznes akademicki - Twoja szansa na rozwój" zbiera podstawowe informacje na temat funkcjonowania przedsiębiorstw w polskiej przestrzeni prawno-gospodarczej. Znajdują się w nim zarówno lekcje opisujące obowiązki prawne przedsiębiorcy, jak i podstawy marketingu w działalności firmy. Kurs został przygotowany dzięki współpracy Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości z UMK TV.

Open access - otwarta nauka

Celem niniejszego kursu jest dostarczenie podstawowej wiedzy na temat nowych modeli komunikowania się w nauce, jakie rozwijają się wraz z nowymi technologiami od 1990 roku. Jego ukończenie umożliwi na swobodne poruszanie się w problematyce Ruchu Open Access. Kurs przeznaczony jest dla każdego zainteresowanego rozwojem nauki i technologiami informacyjnymi: studentów, naukowców, bibliotekarzy.

Prawa autorskie dla bibliotekarzy

Webinaria

Prawa autorskie licencje Creative Commons

Webinarium powstało w ramach realizowanego przez Centrum Cyfrowego projektu Spółdzielnia Wiedza. Projekt został sfinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Edukacja Kulturalna.

Wzrost cytowań w modelu publikacyjnym Open Access

Zapis webinarium dotyczącego popularyzowania publikacji tworzonych w oparciu o model Open Access. Autorka przedstawia dostępne modele Open Access, korzyści z publikowania w tych modelach, a także bariery, które są z tym związane oraz rzeczywistą relację między liczbą cytowań a przyjęciem modelu Open Access.

Transformacja czasopism tradycyjnych do postaci elektronicznej otwartej

Webinarium "Transformacja czasopism tradycyjnych do postaci elektronicznej otwartej" kompleksowo opisuje proces tworzenia otwartych zasobów czasopism elektronicznych - od procesu decyzyjnego przez dostępne modele biznesowe, aż po długoterminowe metody ich archiwizacji oraz prognozy dotyczące trendów i modeli udostępniania materiałów.

Konferencje Naukowe

Postępy w diagnostyce i leczeniu niewydolności serca

Rys. 3. Zrzut ekranowy Portalu Edukacyjnego UMK

Biblioteka Uniwersytecka w 2011 roku wspólnie ze studentami Wydziału Prawa i Administracji UMK oraz Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, przystosowała dla polskich bibliotekarzy kurs e-learningowy „Prawa autorskie dla bibliotekarzy” – zaprojektowany przez Berkman Center for Internet & Society Harvard University (<http://cyber.law.harvard.edu/>) i upowszechniony na licencji CC BY. Prace projektowe koordynowały Beata Marek i Daria Gęsicka ze Studenckiego Koła Naukowego Prawa Nowych Technologii. Opiekunem merytorycznym była dr Monika Wałachowska. Kurs był wspierany i promowany przez międzynarodową organizację Electronic Information for Libraries (EIFL), konsorcjum bibliotek z 50 krajów w Afryce, Azji i Europie (<http://www.eifl.net/>). Celem, jaki stawiali sobie realizatorzy, było zapewnienie bibliotekarzom z krajów rozwijających się dostępu do wiedzy związanej z prawami autorskimi w różnych systemach prawnych. Dostęp do kursu jest bezpłatny, do wykorzystania dla każdego w dowolnym celu; pozwala na to licencja CC BY – dostęp przez Portal Edukacyjny UMK (<https://moodle.umk.pl/BU/mod/page/view.php?id=102>).

W ramach Tygodnia Otwartej Nauki (Open Access Week) jesienią 2012 roku na Portalu Edukacyjnym UMK upowszechniono także dwa webinaria na temat cytowań literatury naukowej i transformacji czasopism tradycyjnych do form otwartych. Jest to nowa forma seminariów, które przeprowadza się zarówno dla pracowników, jak i studentów uczelni toruńskiej.

Telewizja Internetowa UMK

Telewizja Internetowa UMK została stworzona wiele lat temu z myślą o łatwym upowszechnianiu różnych materiałów filmowych związanych z wydarzeniami na uczelni. Przez te lata uzbierało się sporo filmów edukacyjnych, naukowych, kulturalnych oraz produkcji studenckich. Realizacją tych materiałów zajmuje się UCNTN, ale każdy pracownik czy student UMK może zgłosić propozycje nagrań bądź transmisji internetowych na żywo; i tu mamy wiele przykładów OZE. Jednym z nich jest godzinny wykład prof. Konrada Banaszka na temat „Bezpiecznych sieci komputerowych – kryptografii kwantowej”, zorganizowany przez Polskie Towarzystwo Informatyczne, sfilmowany i umieszczony na otwartej platformie filmowej UMK pod adresem: <http://tv.umk.pl/#channel=4,movie=240>. Bardzo ciekawe jest to, że studenci mogą odbywać praktyki w studio filmowym telewizji, zdobywać nowe umiejętności i samodzielnie nagrywać filmy czy programy informacyjne, które potem są upowszechniane w Internecie. Jednym z programów,

które tworzą studenci, jest program zatytułowany „UMK News”, który jest rodzajem dziennika telewizyjnego dla studentów (<http://tv.umk.pl/#channel=2,movie=1832>).

Repozytorium otwarte

Jak już wspomniano, w 2012 roku Biblioteka Uniwersytecka zbudowała dla UMK repozytorium instytucjonalne, którego zadaniem będzie archiwizowanie i upowszechnianie dorobku naukowego i edukacyjnego pracowników oraz doktorantów uczelni. Biblioteka pozyskała fundusze MNiSW ze strumienia na Działalność Upowszechniającą Naukę, zaimplementowała darmowe oprogramowanie DSpace (<http://dspace.mit.edu/>) z Massachusetts Institute of Technology (MIT), podjęła współpracę z Biblioteką Uniwersytecką w Poznaniu i rozpoczęła promocję archiwum wśród pracowników.

REPOZYTORIUM UNIwersYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Strona główna

Witamy w repozytorium UMK

Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika gromadzi, przechowuje i udostępnia dokumenty cyfrowe, które są efektem prac badawczych i dydaktycznych pracowników i doktorantów UMK. Jego celem jest promowanie dorobku naukowego, badań prowadzonych na toruńskim uniwersytecie oraz wspomaganie dydaktyki. Repozytorium zawiera artykuły naukowe, sprawozdania, preprinty, raporty, materiały konferencyjne, dydaktyczne itp. Zasób zorganizowany jest wokół zespołów, które odpowiadają wydziałom i innym jednostkom uczelni.

Do chwili obecnej w Repozytorium zgromadzono **1601** prac.

Zespoły w repozytorium

Wybierz zespół, aby przeglądać znajdujące się w nim kolekcje.

- Biblioteka Uniwersytecka / University Library [42]
- Pozostałe jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe [1]
- Wydział Biologii i Ochrony Środowiska / Faculty of Biology and Environment Protection [27]
- Wydział Chemii / Faculty of Chemistry [0]
- Wydział Farmaceutyczny / Faculty of Pharmacy [4]
- Wydział Filologiczny / Faculty of Languages [151]
- Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej / Faculty of Physics, Astronomy and Informatics [132]
- Wydział Humanistyczny / Faculty of Humanities [403]
- Wydział Lekarski / Faculty of Medicine [29]
- Wydział Matematyki i Informatyki / Faculty of Mathematics and Computer Science [14]
- Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania / Faculty of Economic Sciences and Management [74]
- Wydział Nauk Historycznych / Faculty of History [230]
- Wydział Nauk o Zdrowiu / Faculty of Health Sciences [3]
- Wydział Nauk o Ziemi / Faculty of Earth Sciences [170]
- Wydział Nauk Pedagogicznych / Faculty of Education Sciences [46]
- Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych / Faculty of Political Sciences and International Studies [126]
- Wydział Prawa i Administracji / Faculty of Law and Administration [86]
- Wydział Sztuk Pięknych / Faculty of Fine Arts [30]
- Wydział Teologiczny / Faculty of Theology [33]

Szukaj w repozytorium

Szukaj

[Wyszukiwanie zaawansowane](#)

Przełączaj

- Całe repozytorium
 - Zespoły i kolekcje
 - Data wydania
 - Autorzy
 - Tytuły
 - Słowa kluczowe

Moje konto

- [Logowanie](#)
- [Założ konto](#)

Statystyki

- [Statystyki odwiedzin](#)

Informacje

- [Polityka udostępniania](#)
- [Regulamin](#)
- [Aspekty prawne](#)
- [Instrukcja deponowania](#)
- [Sprawdź politykę wydawcy](#)
- [Zespół](#)

Kanały RSS

- [RSS 1.0](#)
- [RSS 2.0](#)
- [Atom](#)

Rys. 4. Zrzut ekranowy repozytorium UMK – RUM@K

Kolekcję podzielono wg wydziałów i innych jednostek uczelni ze względu na możliwość samodzielnego zarządzania zasobem. Ma ona uregulowany status prawny, opracowano dla niej politykę gromadzenia i zabezpieczenia, stworzono regulamin działania na podstawie odpowiedniego zarządzenia Rektora UMK. Repozytorium ma dopiero 150 obiektów cyfrowych, ale codziennie przyrasta ich liczba, jest widoczna już w światowych wyszukiwarkach, takich jak BASE, Google Scholar, OpenAir czy Oaister. Wprowadzono je na światowe listy ROAR i DOAR. Do repozytorium można deponować: preprinty, rękopisy, postprinty, monografie oraz surowe dane, materiały konferencyjne, raporty z badań, prace doktorskie, habilitacyjne, prace dydaktyczne, syllabusy, wykłady filmowane itp.

Czasopisma otwarte

Od 2011 roku trwają także intensywne prace mające na celu przygotowanie kompleksowego rozwiązania sprawy transformacji czasopism tradycyjnych uczelni na elektroniczne. Wydawnictwo UMK w 2012 roku zaimplementowało Open Journal Systems (OJS), dedykowaną platformę docelową, na której znajdą miejsce wszystkie tytuły wydawane przez uczelnię. Przygotowano także rozwiązania prawne, które zapewnią czasopismom prawidłowe funkcjonowanie w sieci. Pracownicy UMK redagują na uczelni 42 tytuły czasopism, z czego nie wszystkie są wydawane pod szyldem wydawnictwa uczelnianego, niektóre – o charakterze międzynarodowym – mają także zagranicznych wydawców, jak np. „Open Systems & Information Dynamice” (<http://www.fizyka.umk.pl/zfmis/osid/>), publikowane przez komercyjnego wydawcę World Scientific.

Jednakowoż te czasopisma i ich redakcje, które są publikowane z ramienia Wydawnictwa UMK, dostały właśnie nowe wewnętrzne regulacje prawne: „Zarządzenie Nr 1 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 4 stycznia 2013 r. w sprawie zasad finansowania działalności wydawniczej oraz cyfrowej Platformy Czasopism Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu”. W paragrafie 8 zarządzenia zapisano:

1. W celu zwiększenia zasięgu czytelnictwa, liczby cytowań oraz nowoczesnej wymiany treści naukowych publikowanych w czasopismach wydawanych przez UMK powołuje się cyfrową Platformę Czasopism UMK, zwaną dalej „Platformą”.

2. Publikowanie na Platformie jest bezpłatne, a dystrybucja treści następuje w systemie Open Access na zasadach licencji niewyłącznej Creative Commons (CC BY-ND 3.0).
3. Po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia wszystkie publikowane dotąd w formie drukowanej czasopisma będą publikowane w wersji cyfrowej, a w wyjątkowych przypadkach w wersji cyfrowej i drukowanej.
4. Właścicielem Platformy oraz wszystkich publikowanych na niej czasopism, a także wydawcą jest Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.
5. Za treści oraz prace związane z publikacją na Platformie odpowiedzialna jest redakcja czasopisma, a w szczególności jego redaktor naczelny, chyba że merytoryczną oraz językową redakcję czasopisma zlecono Wydawnictwu Naukowemu UMK.
6. Za utrzymanie oraz działanie Platformy odpowiedzialne jest Wydawnictwo Naukowe UMK. Nad całością procesów technicznych związanych z publikowaniem na Platformie pieczę sprawuje koordynator do spraw czasopism elektronicznych.
7. Środki na działalność redakcji czasopism oraz przygotowanie do publikacji na Platformie pochodzą ze źródeł wskazanych w § 2 ust. 2 i nie są objęte limitami, o których mowa w § 3 ust. 1.³

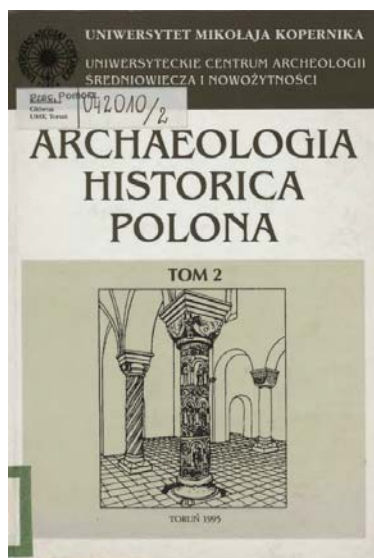
Jest to zarządzenie bardzo nowatorskie i całkowicie zmieniające podejście do publikowania treści naukowych, szczególnie przez jasne wyrażenie modelu, w jakim czasopisma będą upowszechniane, i wprowadzenie wolnych licencji CC.

Na obecnym etapie w Toruniu na OJS przerzucono dwa czasopisma: „Studia z Historii Filozofii” i „Sztukę Edycji”. Można je obejrzeć na multiplatformie czasopism naukowych UMK (<http://wydawnictwoumk.pl/czasopisma/>), a redaktorzy poszczególnych tytułów są szkoleni w wykorzystaniu platformy. Wsparcie techniczne dla redaktorów merytorycznych zapewni Wydawnictwo, co było zresztą podnoszone w czasie debat na temat przekształceń. Czasopisma będą także widoczne z Portalu Edukacyjnego UMK.

³ Biuletyn Prawny UMK: Zarządzenie Nr 1 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 4 stycznia 2013 r. w sprawie zasad finansowania działalności wydawniczej oraz cyfrowej Platformy Czasopism Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.umk.pl/uczelnia/dokumenty/biuletyn/prawo/?akcja=dokument&typ=Z_Rektora&nr=1&bp=0&rok=2013

KPBC – zasoby od dawna otwarte

Dodatkowym wzmocnieniem portalu jest oczywiście Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa (KPBC), w której poza starymi zdigitalizowanymi zasobami należącymi do dziedzictwa naszej kultury (np. „Słownik języka polskiego” B. Lindego), szczególnie regionu (np. „Gazeta Toruńska”), znajdują się także współczesne czasopisma publikowane na UMK od wojny – wszystkie numery „Acta Universitatis Nicolai Copernici”, „Ecological Questions”, „Głos Uczelni”, „Limnological Papers”, „Archaeologia Historica Polona” i wiele innych pojedynczych książek, artykułów, wykładów naszych pracowników, a także pozyskanych z innych ośrodków.

Rys. 5. Miniatura czasopisma z KPBC

Biblioteka cyfrowa tym różni się od repozytorium, że ma gromadzić i zabezpieczać zasoby, które nie miały wersji elektronicznych, nie „urodziły się” cyfrowo, muszą być zatem zdigitalizowane, by dostać nowe, elektroniczne życie. W repozytorium planuje się umieszczać bieżącą produkcję naukową i dydaktyczną uczelni, którą pracownicy sami, bez pomocy bibliotekarzy, będą deponowali na RUM@KU (samoarchiwizacja, ang. *self-archiving*). Jest to o tyle ważne, że nie ma konieczności negocjowania i podpisywania umów z autorami czy spadkobiercami, odpadają prace techniczne przy digitalizacji i przetwarzaniu obrazów, deponowanie i upowszechnianie wiedzy przebiega znacznie szybciej niż w bibliotece cyfrowej.

Ponadto warto pamiętać, że KPBC jest przedsięwzięciem regionalnym, tworzonym przez wiele podmiotów, w tym także inne ważne uczelnie regionu: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową we Włocławku, Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy, Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu i inne, co jest wartością naddaną dla każdej uczelni. Instytucje te zamieszczają w KPBC utwory różnego typu, od czasopism, poprzez książki, grafiki, mapy, ulotki, fotografie, filmy zarówno z domeny publicznej, jak i prace współczesne, np. swoich pracowników naukowych.

Podsumowanie

Na uczelniach powstaje bardzo wiele prac zarówno naukowych, jak i dydaktycznych, które mogą być upowszechnione w Internecie dla dobra wspólnego, polepszenia jakości badań i promocji, w celu kształcenia młodego i starszego pokolenia – wszystko zależy od naszego stosunku do otwartego dzielenia się wiedzą. Mam na myśli stosunek pracowników nauki i bibliotekarzy. Jeśli nasz stosunek do tego będzie pozytywny, to tych zasobów na platformach edukacyjnych będzie przyrastać, a innowacyjność w nauczaniu być może, dzięki takiej wymianie, będzie się zwiększać. Jeśli nie, będziemy skazani na tradycyjnie drukowane zasoby, które nie tylko są bardziej kosztowne, lecz także mniej dostępne.

UMK zdaje się podążać w kierunku otwierania zasobów, co wpisuje się w nową politykę naukową Polski. MNiSW zapowiedziało bowiem priorytety polityki naukowej na lata 2013-2020; jednym z nich jest budowanie otwartej nauki. Co się za tym kryje? Nie wiadomo, ale można się domyślać, że są to trendy związane z modelem publikowania naukowego i komunikacją OA oraz rekomendacje KE, które są jednoznaczne.

Bibliotekarze akademicy w Polsce dobrze sobie radzą z wyzwaniami i nowymi modelami upowszechniania wiedzy. Od lat uczą się, czym jest model OA, i zdaje się, że go polubili. Promują nie tylko światowe otwarte zasoby, organizują konferencje, szkolą się, lecz także tworzą polskie biblioteki cyfrowe i repozytoria otwarte, zakładają koalicje oraz wspierają naukowców w otwieraniu i transformacji czasopism naukowych, jak również próbują zmienić podejście wydawców uczelnianych do publikowania naukowego. Wszystko to składa się na innowacyjność w ich pracy i poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie informacji naukowej. Uniwersytet toruński, dzięki wykorzystaniu całego swojego potencjału zarówno technicznego, jak

i ludzkiego oraz zaangażowaniu: bibliotekarzy, wydawców, informatyków, dydaktyków, zgromadził i upowszechnia sporą liczbę własnych otwartych zasobów naukowych i edukacyjnych, co już się przekłada na jakość nauczania, a w przyszłości może także będzie się przekładać na jakość badań.

Bibliografia

1. Berkman Center for Internet & Society at Harvard University, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://cyber.law.harvard.edu/>
2. Biuletyn Prawny UMK: Zarządzenie Nr 1 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 4 stycznia 2013 r. w sprawie zasad finansowania działalności wydawniczej oraz cyfrowej Platformy Czasopism Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.umk.pl/uczelnia/dokumenty/biuletyn/prawo/?akcja=dokument&typ=Z_Rektora&nr=1&bp=0&rok=2013
3. DSpace at MIT, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://dspace.mit.edu/>
4. Electronic Information for Libraries, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.eifl.net/>
5. Europa.eu – Press releases database: Dane naukowe: otwarty dostęp do wyników badań przyczyni się do zwiększenia potencjału innowacyjnego Europy (IP/12/790), [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-790_pl.htm
6. Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kpbc.umk.pl/dlibra>
7. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji: Otwarte zasoby, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <https://mac.gov.pl/taxonomy/term/69>
8. Platforma czasopism Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://wydawnictwoumk.pl/czasopisma/>
9. Portal Edukacyjny UMK, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://portal.umk.pl/>
10. Prawo autorskie dla bibliotekarzy, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <https://moodle.umk.pl/BU/mod/page/view.php?id=102>
11. RUM@K – Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://repozytorium.umk.pl/>
12. UMK TV – Uniwersytecka Telewizja Internetowa, [dostęp: 30.01.2013 r.]. Dostępny w Internecie: <http://tv.umk.pl/>